

**PLASSENSCHAP
LOOSDRECHT**

JAARVERSLAG EN JAARREKENING 2019

PLASSENSCHAP LOOSDRECHT E.O.

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. behartigt de belangen van de openluchtrecreatie, natuur- en landschapsbescherming en is nautisch beheerder van het openbare water in het Loosdrechts plassengebied.

1 Inhoud

2	Voorwoord	3
2.1	<i>Jaarverslag en jaarrekening</i>	3
2.2	<i>Effect COVID-19 (corona) op de jaarstukken</i>	3
3	Jaarverslag	4
3.1	<i>Programmaverantwoording</i>	4
3.2	<i>Wat heeft het gekost?</i>	8
4	Paragrafen	9
4.1	<i>Lokale heffingen</i>	9
4.2	<i>Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	10
4.3	<i>Kengetallen</i>	12
4.4	<i>Onderhoud kapitaalgoederen</i>	12
4.5	<i>Financiering</i>	13
4.6	<i>Bedrijfsvoering</i>	14
4.7	<i>Verbonden partijen</i>	14
4.8	<i>Grondbeleid</i>	14
5	Jaarrekening	15
5.1	<i>Balans per 31 december 2019 (bedragen in €)</i>	15
5.2	<i>Overzicht van baten en lasten (bedragen in €)</i>	17
5.3	<i>Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling</i>	18
5.4	<i>Toelichting op de balans per 31 december 2019</i>	20
5.5	<i>Toelichting op het overzicht van baten en lasten</i>	28
5.6	<i>Rechtmatigheid</i>	30
5.7	<i>Overzicht van incidentele baten en lasten</i>	31
5.8	<i>Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld</i>	32
6	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	33

2 Voorwoord

2.1 Jaarverslag en jaarrekening

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening van het Plassenschap Loosdrecht e.o. over het jaar 2019.

Met in De Bilt een gemiddelde temperatuur van 18,4 °C tegen normaal 17,0 °C was de zomer zeer warm. Sinds 1901 waren er slechts drie zomers warmer, de warmste zomer was die van 2018. Alle zomermaanden waren warmer dan normaal, met als uitschieter juni, die met 18,1°C de warmste juni was sinds 1901. Gedurende het seizoen 2019 werden totaal 73 warme dagen gemeten met een maximumtemperatuur van 20 °C of hoger, waarvan 25 zomers en 11 tropisch.

In opdracht van het Plassenschap zorgde Recreatie Midden-Nederland (RMN) voor het beheer en onderhoud van de plassen en de recreatiegebieden, zodat bezoekers op een prettige manier hier gebruik van konden maken. Ondanks de grote drukte is het (vaar) seizoen voor het Plassenschap goed verlopen en waren er geen ernstige incidenten. Ten behoeve van het Plassenschap zijn geen nieuwe ontwikkelingen in gang gezet, maar lag het accent op het coördineren en uitvoeren van lopende beheer- en onderhoudsprojecten.

In 2019 zijn er bij RMN problemen geconstateerd in de bedrijfsvoering, naar aanleiding waarvan een Plan van Aanpak is opgesteld, een analyse is gemaakt van de oorzaken en een rapport "RMN in transitie" tot stand is gekomen. Als gevolg van deze situatie is extra geld beschikbaar gesteld om de organisatie door te kunnen laten functioneren en onderzoek te doen naar verschillende toekomstperspectieven. In september 2019 zijn de betrokken gemeenteraden en provinciale staten hierover bijgepraat tijdens een speciale informatiebijeenkomst.

2.2 Effect COVID-19 (corona) op de jaarstukken

De uitbraak van COVID-19 (corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting een aantal beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. Zo zal bijvoorbeeld sprake zijn van een hoger debiteurenrisico, lagere opbrengsten van evenementen en lagere opbrengsten van recreatieve voorzieningen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt als gemeenschappelijke regeling geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Vastgesteld door het bestuur bij besluit van ... juni 2020.

.....
Mevr. C. Larson

Voorzitter

.....
Dhr. P.D. Kotvis

Secretaris

3 Jaarverslag

3.1 Programmaverantwoording

Wat wilden we bereiken?

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. behartigt de belangen van openluchtrecreatie en natuur- en landschap in het Loosdrechtse plassen gebied. Als taak hoort hierbij het ontwikkelen, beheren en onderhouden van recreatieve voorzieningen in en rond de Loosdrechtse plassen, de Kievitsbuurten en het veenweidegebied. Veel recreatieve voorzieningen zijn in eigendom van het Plassenschap. Hiertoe behoren recreatie-eilanden en -terreinen, parkeer- en aanlegvoorzieningen, wandel-, fiets- en vaarverbindingen met kunstwerken (sluizen, bruggen). Het Plassenschap is nautisch beheerder (het regelen van het scheepvaartverkeer) en heeft de Verordening Plassenschap Loosdrecht en het Besluit Motorboten vastgesteld met regels die de kwaliteit van het plassen gebied bewaken.

Wat hebben we bereikt?

Het maatschappelijke effect is dat in het hele schapsgebied de voorzieningen in stand zijn gehouden en waar mogelijk worden verbeterd. Concreet betekent het, dat het schap onveranderd het volgende in stand gehouden heeft:

1. De vier sluizen met een gebruik van ca. 30.000 schuttingen per jaar;
2. Ca. 5.000 recreatieplaatsen op de dagrecreatieterreinen;
3. Ruim 200 aanlegplaatsen bij de eilanden en legakkers;
4. Veilige fiets- en wandelpaden en -routes;
5. Veilige en goed bruikbare vaarwegen en -routes;
6. De legakkergebieden;
7. Het snelvaarbeleid door de uitgifte van max. 800 jaarontheffingen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Onderstaand is per product aangegeven in welke mate de voorgenomen doelstellingen gerealiseerd zijn.

Terreinen veenweidegebied	
Begroting 2019	<p><i>Zwaan</i> De plas Zwaan heeft een beperkte functie als visplas en als rustpunt voor de langskomende automobilist. Eigendomsoverdracht is vooralsnog niet mogelijk gebleken vanwege het achterstallige onderhoud aan de oevers van deze diepe zandwinput. Onderzocht wordt of het verondiepen van de plas mogelijk is.</p> <p><i>Bosdijk</i> Onderzocht wordt of het mogelijk is om het terrein te ontwikkelen en exploiteren, zodat een deel van de beheerkosten gedekt kan worden. Binnen de huidige ruimtelijke regelgeving is dit niet mogelijk, maar in 2018 wordt er met de gemeente en omwonenden gesproken over wenselijke ontwikkelingen. Mogelijk volgt een ontwikkelperspectief in 2019.</p>
Realisatie 2019	<p>Voor een verondieping en recreatieve ontwikkeling van plas Zwaan zijn verkennende gesprekken gevoerd met o.a. gemeente Stichtse Vecht. Hieruit is gebleken dat recreatieve ontwikkeling van de plas niet haalbaar is tenzij zeer kleinschalig en extensief. Daarnaast is juridisch advies ingewonnen over de wijze van aanbesteding bij een eventuele verondieping.</p> <p>In 2019 is met een vertegenwoordiging van bewoners gesproken over wenselijke ontwikkelingen op Bosdijk. Bewoners hechten aan het behoud van het authentieke karakter van het gebied en voortzetten van het huidige beheer en onderhoud.</p>

Terreinen plassengebied	
Begroting 2019	<p><i>De Strook</i> In 2019 zal De Strook opnieuw beschoeid moeten worden. In de meerjarenplanning is het hiervoor benodigde budget opgenomen.</p> <p><i>Recreatiecentrum Mijnden</i> De geraamde inkomsten voor de erfpachtcanon van het recreatiecentrum Mijnden zijn, vooruitlopend op de vaststelling van de nieuwe overeenkomst, in 2018 reeds meer dan trendmatig verhoogd. Verwacht wordt dat in 2019 een nieuwe overeenkomst kan worden getekend. In afwachting daarvan worden de inkomsten 2019 geraamd conform 2018. Door de vastgestelde wijziging van het bestemmingsplan Mijnden zijn de bouwmogelijkheden vergroot. Mogelijkerwijs leidt dit tot hogere inkomsten.</p> <p><i>Rimboe</i> In de meerjarenplanning is een aanpassing van de inrichting van de werkhaven Rimboe opgenomen, in verband met Arbo eisen.</p>
Realisatie 2019	<p>Het vervangen van de beschoeiingen van De Strook heeft vertraging opgelopen door de stikstofproblematiek.</p> <p>Voor recreatiecentrum Mijnden hebben de onderhandelingen in 2019 geleid tot overeenkomst over de hoogte van nieuwe erfpachtcanon. In 2020 worden de voorwaarden uitgewerkt in een nieuwe erfpachtovereenkomst.</p> <p>Over de noodzakelijk aanpassingen van de werkhaven Rimboe hebben diverse gesprekken plaatsgevonden; niet alle wensen passen binnen de huidige ruimtelijke regelgeving en het beschikbare budget. De meest noodzakelijke en functionele aanpassingen worden in 2020 uitgewerkt in een Programma van Eisen en een ontwerp.</p>

Eilanden en aanlegplaatsen	
Begroting 2019	Voor het onderhoud en de vervanging van beschoeiingen van de eilanden en aanlegplaatsen, is een meerjarenplanning 2017-2024.
Realisatie 2019	Het vervangen van de beschoeiingen heeft vertraging opgelopen door de stikstofproblematiek. In 2019 zijn hierdoor geen beschoeiingen vervangen. In de binnenhaven van Meent zijn noodreparaties uitgevoerd.

Legakkers	
Begroting 2019	Begin 2018 is de Toekomstvisie Kievitsbuurten vastgesteld. Het project dat met voorrang wordt opgepakt, is het herstel en duurzaam behoud van het legakkerlandschap. Hiervoor is budget beschikbaar gesteld in het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Er zal een plan van aanpak worden opgesteld over hoe er in de komende jaren geïnvesteerd kan gaan worden in duurzame oevers.
Realisatie 2019	In oktober 2019 is het plan van aanpak voor het legakkerherstel in de Kievitsbuurten (een OVP project dat getrokken wordt door Stichtse Vecht) opgesteld. Alle legakkers in zowel de Noordelijke- als de Zuidelijke Kievitsbuurt zijn geïnventariseerd op basis waarvan in 2020 een keuze gemaakt gaat worden voor het uitvoeren van 5 nieuwe pilots.

Vaarwegbeheer	
Begroting 2019	Het Plassenschap is nautisch beheerder voor het openbaar toegankelijke water binnen het Plassengebied. Dit houdt in dat het Plassenschap bevoegd is het scheepvaartverkeer op de Loosdrechtse plassen te regelen, om verkeersbesluiten te nemen en om verkeerstekens te plaatsen. In het Besluit Motorboten wordt o.m. de

	(ontheffing van) de maximum snelheden en de toegankelijkheid van kwetsbare gebieden voor motorvaartuigen geregeld. Het Plassenschap is vaarwegbeheerder van de Westelijke en Oostelijke Drecht en de 's-Gravelandsevaart. Het Plassenschap dient er voor te zorgen dat deze hoofdvaarroute door het Plassengebied vrij toegankelijk blijft.
Realisatie 2019	<p>Het vervangen van de beschoeiingen van de Muyevelde vaart heeft vertraging opgelopen door de stikstofproblematiek.</p> <p>In navolging van een succesvolle introductie in 2018, heeft het project Campagne Snelvaren ook in 2019 plaatsgevonden. Aan dit project nemen het Plassenschap, politie, brandweer, Jeugd-Punt en de gemeente Wijdmeren deel, om gezamenlijk de overlast van snelvaren op de Loosdrechtse Plassen terug te dringen. De intensivering van de integrale samenwerking tussen partners op het water in dit projectkader draagt bij aan het verminderen van overlast op de Loosdrechtse Plassen en is daarom in 2019 voortgezet.</p> <p>In 2019 is de evaluatie van het Besluit Motorboten voorbereid met een discussienotitie, die eerst voor consultatie wordt aangeboden aan de politie, brandweer en de samenwerkende partners binnen het gebiedsakkoord OVP en ontheffinghouders, omwonden en alle andere betrokken personen. Besluitvorming over mogelijke aanpassing van de regels vindt plaats in 2020.</p>

Vuilnisophaaldienst	
Begroting 2019	Het Plassenschap zorgt voor het ophalen van afval van de recreatieterreinen en -eilanden en bij de recreatiewoningen op de legakkers in het recreatie seizoen. Uit onderzoek is gebleken dat het vooralsnog uit financieel oogpunt niet interessant is om afval gescheiden in te zamelen.
Realisatie 2019	Het ophalen van afval van de recreatieterreinen en -eilanden en bij de recreatiewoningen is conform afspraken uitgevoerd.

Routebureau	
Begroting 2019	<p>Sinds 1 januari 2018 is het Plassenschap een van de opdrachtgevers van het Routebureau Utrecht. Beheer en ontwikkeling van routenetwerken evenals de gezamenlijke informatievoorziening en marketing, loopt via het Routebureau. Ook het grondgebied van de gemeente Wijdmeren, dat in de provincie Noord-Holland ligt, valt onder het Routebureau. Het Routebureau beheert met name het Sloepennetwerk. De andere routes (o.a. wandel- en fietsnetwerk) in deze gemeente worden beheerd (en betaald) via de regio Gooi en Vechtstreek.</p> <p>De jaarlijkse bijdrage, die door het schap aan het routebureau moet worden betaald, bedraagt ten hoogste € 24.000 excl. BTW.</p>
Realisatie 2019	Het Routebureau Utrecht zorgt voor het beheer en onderhoud, ontwikkeling en informatievoorziening/marketing van bewegwijzerde routenetwerken. In 2019 zijn deze kerntaken uitgevoerd conform afspraken in de dienstverleningsovereenkomst met opdrachtgevers. Een uitgebreider jaarverslag is beschikbaar en wordt vastgesteld door het bestuurlijk overleg Routebureau Utrecht.

Oostelijke Vechtplassen	
Begroting 2019	Het schap draagt bij aan de uitvoering van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Vanaf 2019 gaat het om de bijdrage aan een aantal projecten, waaronder "recreatieve verbindingen" (aanleggen van wandelpaden, kanoroutes en de aanleg en onderhoud van enkele kano en/of sloepvoorzieningen), de aanpak van de baggerproblematiek, het herstel en duurzaam behoud van het legakkerlandschap, aanpak exoten en een verkenning voor een BedrijvenInvesteringsZone (BIZ).
Realisatie 2019	In 2019 is deelgenomen aan diverse werk- en projectgroepen. De voorzitter is lid van de stuurgroep en ambtelijk neemt het Plassenschap deel aan de regiegroep en het transitieteam. In november 2019 is partnerovereenkomst getekend, waarin de afspraken met partners over financiële zaken zijn vastgelegd.

Regelgeving, ontheffingverlening en handhaving	
Begroting 2019	Vanaf januari 2019 wordt de Woonschepenverordening (voor zover deze nog geldt voor het Loosdrechtse deel van het schapsgebied) ingetrokken en worden er geen woonschipontheffingen meer verleend. Alle 180 woonschepen met schapsontheffing zijn inmiddels ingetekend in de diverse bestemmingsplannen. Dat betekent dat het schap nog slechts toestemming kan verlenen indien met woonschepen gevaren moet worden en de Mijndense Sluis wordt gepasseerd. De inkomsten uit leges vervallen evenals de kosten die gemaakt worden voor het verlenen van de woonschipontheffingen. De extra (personeels)kosten voor het beëindigen van het gevoerde woonschepenbeleid worden in rekening gebracht bij de gemeente Wijdmeren. Derhalve zijn er geen financiële gevolgen voor het schap. Het proces van ontheffingverlening zal worden vereenvoudigd en waar mogelijk gedigitaliseerd. In 2019 wordt gestart met een "webshop" (online loket) voor het aanvragen van ontheffingen.
Realisatie 2019	Op verzoek van de gemeente Wijdmeren is besloten de intrekking van de Woonschepenverordening uit te stellen tot het moment waarop de "Wet verbeteren huurbescherming voor huurders van ligplaatsen" in werking is getreden, verlengd met de twee kalenderjaren van de overgangsregeling. Alle verleende woonschipontheffingen zijn verlengd tot 1-1-2024. De verwachting is dat op dat moment de woonschepenverordening kan worden ingetrokken. Om het proces van ontheffingverlening te digitaliseren is eind 2019 onderzocht welke systemen mogelijk zijn en is begin 2020 offerte opgevraagd voor het digitaliseren van ontheffingen.

3.2 Wat heeft het gekost?

Begrotingspost	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking begroting - realisatie
Doorbelaste personeelskosten	955.997	943.900	1.086.700	1.092.395	5.695
Doorbelaste apparaatskosten	336.319	294.400	430.700	457.334	26.634
Inhuur personeel derden	54.532	31.600	93.300	83.215	(10.085)
Rente en afschrijvingen	915.264	617.000	274.700	277.883	3.183
Huur en pachten	-	-	-	-	-
Bestuurs- en apparaatskosten	169.697	41.700	100.000	96.150	(3.850)
Belastingen en verzekeringen	24.095	25.900	25.900	30.725	4.825
Energie- en waterkosten	20.766	26.900	26.900	23.245	(3.655)
Onderhoud en vuilafvoer	498.466	427.300	452.000	454.424	2.424
Voorzieningen	104.000	105.000	105.000	(297.676)	(402.676)
Publiciteits- en overige kosten	4.834	7.300	7.300	7.671	371
Nagekomen lasten	10.187	-	-	7.515	7.515
Totaal lasten	3.094.157	2.521.000	2.602.500	2.232.883	(369.617)
Opbrengsten van eigendommen	285.911	316.700	355.000	360.545	5.545
Rechten	304.360	272.400	290.000	304.821	14.821
Rente	-	2.400	-	-	-
Overige baten	166.654	80.400	63.000	193.478	130.478
Nagekomen baten	2.513	-	-	401	401
Dekkingsmiddelen	1.630.785	1.657.400	1.730.900	1.730.698	(202)
Totaal baten	2.390.223	2.329.300	2.438.900	2.589.943	151.043
Saldo van baten en lasten	(703.934)	(191.700)	(163.600)	357.060	520.660
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	362.400	362.400
Onttrekkingen aan reserves	690.008	201.700	57.800	414.912	357.112
Gerealiseerd resultaat	(13.926)	10.000	(105.800)	409.573	515.373

Voor een toelichting op de afwijkingen tussen begroting en jaarrekening verwijzen wij naar hoofdstuk 5.5.

4 Paragrafen

Op grond van het BBV is het verplicht om voor zeven programma-overschrijdende thema's verantwoording af te leggen in een afzonderlijke paragraaf. Voor LSD geldt dat, gelet op de aard van de activiteiten van LSD, niet alle paragrafen van toepassing zijn. Om die reden zijn alleen die paragrafen opgenomen die van toepassing zijn.

Paragraaf	Wel/niet opgenomen	Toelichting
Lokale heffingen	Wel	Zie paragraaf 4.1
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Wel	Zie paragraaf 4.2
Onderhoud kapitaalgoederen	Wel	Zie paragraaf 4.3
Financiering	Wel	Zie paragraaf 4.4
Bedrijfsvoering	Wel	Zie paragraaf 4.5
Verbonden partijen	Wel	Zie paragraaf 4.6
Grondbeleid	N.v.t.	Zie paragraaf 4.7

4.1 Lokale heffingen

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. verleent ontheffing van een aantal verboden die zijn opgenomen in de Verordening Plassenschap Loosdrecht, Voorrangregeling Mijndense Sluis, Woonschepenverordening en het Besluit Motorboten. De tarieventabel wordt jaarlijks aangepast. De belangrijkste rechten, die worden geheven in het Loosdrechts plassengebied betreffen:

LOKALE HEFFINGEN	REKENING 2019
Jaarontheffingen snelvaren	266.560
Dagontheffingen snelvaren	7.520
Wachttijst motorbootontheffing	3.400
Visrecht	2.250
Rechten pleziervaartuigen	22.050
Overige ontheffingen	3.040
Totaal	304.820

Snelvaren particulieren (jaar, dag en wachtlijst)

De ontheffingen om te kunnen snelvaren op de 1e t/m 4e plas en de waterskibaan op de 5e plas worden verleend op grond van het Besluit Motorboten. Er zijn maximaal 800 ontheffingen verleend aan natuurlijke personen die in het bezit zijn van een vaarbewijs, ook werden circa 21 ontheffingen verleend aan bedrijven en verenigingen voor het kunnen proefvaren, het geven van waterskilessen en het begeleiden van zeilwedstrijden.

De tarieven worden jaarlijks door het bestuur vastgesteld. De geraamde baten overschrijden de ter zake geraamde lasten niet. Er is geen kwijtscheldingsbeleid.

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De begroting van het Plassenschap bestaat voor een deel uit te realiseren exploitatie-opbrengsten, zoals schutten bij de sluis, snelvaarontheffingen en evenementen. Het schap onderscheidt per 31 december 2019 de volgende risico's:

	Omschrijving risico	Bedrag	Wanneer	Frequentie
1	Erfpacht en huur	11.000	2019 e.v.	Jaarlijks
2	Schutgelden Mijndense sluis	6.000	2019 e.v.	Jaarlijks
3	Uitgifte snelvaarontheffingen	16.000	2019.e.v.	Jaarlijks
4	Bestrijding overmatige waterplanten	160.000	2019 e.v.	Jaarlijks
5	Rente	26.000	2019 e.v.	Jaarlijks
6	Klimaatsverandering	40.000	2019 e.v.	Jaarlijks
7	Aantrekkende markt	9.000	2019 e.v.	Jaarlijks
8	Uitkomsten inspecties MJOP	PM	2019 e.v.	Jaarlijks
	Totaal	268.000		

Toelichting op de genoemde risico's:

1. *Erfpacht en huur*

De geraamde omzet uit erfpacht en verhuur bedraagt ca. € 213.000. Het risico dat de exploitant niet aan zijn verplichtingen kan voldoen is aanwezig. Het risico wordt ingeschat op 5% van de omzet, zijnde € 11.000. Dit risico heeft zich niet voorgedaan in 2019.

2. *Schutgelden Mijndense sluis*

De omzet die is gerealiseerd met het schutten bij de Mijndense Sluis is in de afgelopen 3 jaar gemiddeld nagenoeg conform de in de begroting geraamde bedragen. Bij normale weersomstandigheden is de raming realistisch. Bij tegenvallende weersomstandigheden kan de opbrengst zomaar € 10.000 lager uitvallen. Het gemiddelde risico bedraagt € 6.000. Dit risico heeft zich in 2019 niet voorgedaan.

3. *Uitgifte snelvaarontheffingen*

De afgelopen jaren zien we dat de populariteit van de snelvaarontheffingen afneemt. Het maximaal aantal van 800 uit te geven ontheffingen is in 2017 gehaald, maar voor 2019 gaan we uit van 750 uit te geven ontheffingen. Daarmee zullen de opbrengsten dalen. De voor 2019 geraamde 750 kunnen er in werkelijkheid ook 700 of minder worden. Risico € 6.000. Dit risico heeft zich in 2019 niet voorgedaan.

4. *Bestrijding overmatige waterplanten*

Bestrijding van overmatige waterplanten behoort tot het OVP project Exotenbestrijding waarbinnen een gezamenlijk plan van aanpak voor de bestrijding van 'overmatige begroeiing door waterplanten' is opgesteld. Voor het uitvoeren van alle voorgestelde maatregelen is 50% cofinanciering nodig. Het schap is bereid aan de uitvoering van de plannen mee te werken maar niet bereid extra geld beschikbaar te stellen voor een calamiteitenfonds en een innovatiefonds. Bij de berekening van het risico wordt alleen gerekend met kosten in wateren die in eigendom c.q. beheer bij het Plassenschap zijn. Het is niet bekend wat dit financieel voor het Plassenschap betekent. Als risico voor het schap ramen we, op basis van de cijfers uit het hiervoor genoemde plan van aanpak, evenals in 2018, een bedrag van 160.000.

Er zijn in 2019 geen kosten gemaakt anders dan personele inzet.

5. Rente

Het rentepercentage voor nieuwe vaste geldleningen is voor 2019 geraamd op 2,5%. Dit percentage is gebaseerd op een reële inschatting van de marktrente op het moment van afsluiten. Een rente van 1,0% hoger dan deze verwachting resulteert in extra lasten van € 26.000 per jaar. Dit risico heeft zich in 2019 niet voorgedaan.

6. Klimaatverandering

Een belangrijke tendens is te zien in de merkbare gevolgen van klimaatveranderingen voor de onderhoudsmaatregelen. Er moet rekening worden gehouden met de volgende aspecten:

- langer groeiseizoen (waardoor extra maaibeurten nodig zijn, die extra kosten met zich meebrengen);
- wateroverlast (beschadiging van oevers, beschoeiingen en beplanting);
- ontwikkeling van ziektes en exoten.

Elk seizoen is anders en onderhoudswerkzaamheden zijn lastig te vergelijken per jaarschijf. Extra water en extra maaien zijn lastig te kwantificeren. In 2019 zijn er echter gebeurtenissen geweest welke direct verband houden met klimaatverandering. Deze ontwikkelingen zijn:

Eikenprocessierups Met name op eiland De Meent is er veel overlast geweest van de Eikenprocessierups. Hierbij is gekozen voor het verwijderen van de rupsen in het gebied ter voorkoming van overlast voor de recreanten. Dit heeft in totaliteit € 9.057 gekost.

Stormschade In 2019 is er een zomerstorm over het gebied getrokken. De bijbehorende schade is € 10.633.

Essentaksterfte Door een invasieve schimmel neemt de estaksterfte steeds verder toe. Op de Bosdijk heeft noodzakelijke herbeplanting plaatsgevonden, deze nieuwe bomen hebben extra water nodig wat € 3.023 heeft gekost in 2019.

Dit brengt het totaalbedrag voor de gebeurtenissen voortkomend vanuit klimaatverandering op € 21.713.

7. Aantrekkende markt

Aannemers zullen in de toekomst meer vragen voor het uit te voeren werk. In 2018 zijn er nieuwe bestekken aanbesteed die duurder uit zijn gevallen dan de vorige bestek periode. De bestekken in 2019 zijn doorlopend en bevatten geen hogere kosten voortkomend uit aantrekkende markt.

8. Uitkomsten inspecties MJOP

In de jaarrekening 2019 is de voorziening groot onderhoud vrijgevallen omdat onvoldoende aansluiting bestond tussen de administratieve en de technische staat van het onderhoud. In 2020 worden inspecties uitgevoerd naar de technische staat van het onderhoud. De uitkomsten van deze inspecties geven inzicht in het benodigde onderhoud. Het risico bestaat dat uit de inspecties blijkt dat de kosten voor onderhoud hoger zullen zijn dan nu in de begroting opgenomen. Omdat via de inspecties dit inzicht verkregen wordt is het op dit moment niet mogelijk het risico te kwantificeren.

Conclusie

	Omschrijving risico	Bedrag	Wanneer	Frequentie	2019
1	Erfpacht en huur	11.000	2019 e.v.	Jaarlijks	0
2	Schutgelden Mijndense sluis	6.000	2019 e.v.	Jaarlijks	0
3	Uitgifte snelvaarontheffingen	16.000	2019 e.v.	Jaarlijks	0
4	Bestrijding overmatige waterplanten	160.000	2019 e.v.	Jaarlijks	0
5	Rente	26.000	2019 e.v.	Jaarlijks	0
6	Klimaatverandering	40.000	2019 e.v.	Jaarlijks	21.713
7	Aantrekkende markt	9.000	2019 e.v.	Jaarlijks	0
8	Uitkomsten inspecties MJOP	PM	2019 e.v.	Jaarlijks	0
	Totaal	268.000			21.713

De risico's die zich hebben voorgedaan in 2019 komen voort uit klimaatverandering en omvat een totaalbedrag van € 21.713.

4.3 Kengetallen

De kengetallen geven inzicht in de financiële positie van LSD.

	Jaarrekening 2018	Jaarrekening 2019
Netto schuldquote	84%	81%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	84%	81%
Solvabiliteitsratio	21%	31%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	1%	14%
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

Netto schuldquote

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van het LSD ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal drukt het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen uit. Hoe hoger het percentage hoe beter LSD in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat gekeken wordt naar de structurele baten en de structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

4.4 Onderhoud kapitaalgoederen

De terreinen en arealen van het Plassenschap zijn nog niet, zoals in de begroting 2019 vermeld, omgezet in een specifiek beheerplan en er is geen actueel en onderbouwd meerjaren onderhoudsplan. Het bestaande meerjaren onderhoudsplan voldoet niet aan de verslagleggingregels BBV aangezien deze niet onderbouwd kan worden door zogenaamde inspecties, dit meerjaren onderhoudsplan is dan ook een papieren werkelijkheid. Het jaar 2020 zal alles op alles moeten worden gezet om dit meerjaren onderhoudsplan opnieuw op te zetten.

Het beheersysteem Geovisia bevat wel het grootste deel van de arealen en elementen, echter zijn de betreffende objectgegevens niet of nauwelijks ingevuld, deze inhoud is benodigd voor het meerjaren onderhoudsplan. In 2020 zullen, vanuit de inspecties, deze objectgegevens moeten worden aangevuld.

Het dagelijks onderhoud is in 2019 goed verlopen, voor wat betreft grootonderhoud is er het probleem van het missen van een onderbouw meerjaren onderhoudsplan en is er een beperkte aansturing geweest in verband met personele wisselingen. Onderstaand een summier opsomming van een aantal resultaten van de betreffende kapitaalgoederen.

Wegen

Er zijn herstelwerkzaamheden uitgevoerd van de verharding en de parkeerplaatsen op de locatie Bosdijk.

Watergangen en oevers

Er is een natuurvriendelijke oever aangelegd op locatie Bosdijk. De beschoeiingsprojecten voor De meent, 's-Gravelandse vaart, Muyevelde vaart en eiland Meent waren gepland in uitvoering in 2019 maar de vergunningverlening is vanwege de stikstofproblematiek uitgesteld.

Groen: beplantingen

Op de locatie Bosdijk zijn er vanwege de essentaksterfte en doorstormschade veel bomen geroid vanuit veiligheid en is in de droogte periode water gegeven. Op locaties de Meent en de Strook was er overlast van de eikenprocessierups en deze is deze middels de techniek "zuigen" bestreden. Het boomveiligheidsplan met de daarbij horende boominspecties is in 2019 niet uitgevoerd.

Schoonhouden en vuilafvoer

Er zijn nieuwe containers aangeschaft voor de afvalinzameling op de eilanden

Materieel

Het werkschip de "Plassenschap 6" voldoet niet aan de wettelijke eisen zoals gesteld in de wet Binnenvaart. In de Binnenvaartwet staat dat schepen op de binnenwateren voorzien moeten zijn van een geldig certificaat van onderzoek en dat het schip niet gebruikt mag worden op een andere manier dan in het certificaat vermeld staat. De keuring voor het certificaat van onderzoek is in oktober 2019 uitgevoerd, dit heeft geresulteerd in het feit dat de Plassenschap 6 niet voldoet aan de wettelijke eisen, sindsdien wordt er niet meer met het werkschip gevaren.

4.5 Financiering

In het treasurystatuut is het treasurybeleid opgenomen met daarin de producten, partijen en limieten, de treasuryorganisatie met taken, bevoegdheden en verantwoordingsrelatie en de bijbehorende informatievoorziening, in totaliteit bedoeld ter beperking van te lopen risico's.

Risicobeheer

Binnen de Wet FIDO zijn twee normen vermeld waaraan dient te worden voldaan. Het doel van deze normen is te voorkomen dat bij herfinanciering van de leningen bij (aanzienlijk) hogere rente grote schokken optreden in de hoogte van de rente die het Plassenschap moet betalen. De normen beperken de budgettaire risico's.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van 8,2% van het totaal van de jaarbegroting bij aanvang van het jaar met als doel de kortlopende leningen te beperken. De kasgeldlimiet bedraagt € 207.000. In de praktijk is in 2019 geen kasgeld opgenomen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm was en is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de organisatie. De norm stelt dat per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking mag komen voor verplichte aflossingen en renteherzieningen. De renterisiconorm bedraagt over 2019 € 504.200. Op de vaste geldleningen is een bedrag afgelost van € 242.365. Renteherziening op vaste schuld heeft niet plaatsgevonden.

4.6 Bedrijfsvoering

Het onderhoud en beheer, de ontwikkeling, de bedrijfsvoering en handhaving en toezicht van het schap wordt uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling (GR) Recreatie Midden-Nederland (RMN). Naast het uitvoeren van taken door RMN in eigen beheer worden veel externe partijen ingeschakeld voor de uit te voeren opdrachten als (groot)onderhoud en het verrichten van investeringen. Het recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL) en het Plassenschap Loosdrecht e.o. zijn deelnemer in RMN. De exploitatiebaten en lasten van RMN worden volledig doorberekend aan de betalende deelnemers.

In 2019 had het Plassenschap Loosdrecht e.o. een belang van 28,91% in de bedrijfsvoering organisatie RMN.

4.7 Verbonden partijen

Het recreatieschap is deelnemer aan de bedrijfsvoering organisatie RMN, de uitvoeringsorganisatie voor twee recreatieschappen.

	Recreatie Midden Nederland (RMN)		
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling – bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)		
Doelstelling/Publiek belang	Het bieden van een op de behoefte van de recreatieschappen afgestemd uitvoeringsapparaat en het vervullen van de daarmee samenhangende rol van werkgever, alsmede het bevorderen van de onderlinge afstemming tussen de recreatieschappen van de uit te voeren werkzaamheden		
Zeggenschap / bestuurlijk belang	Het bestuur van RMN bestaat uit 3 leden en een secretaris. Namens LSD heeft dhr. M. van Dijk zitting in het bestuur van RMN.		
Samenwerkingspartners	RMN kent drie deelnemers: Recreatieschap Stichtse Groenlanden, Plassenschap Loosdrecht en provincie Utrecht.		
Financieel belang	Deelnemers financieren via een deelnemersbijdrage de kosten van RMN en zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.		
Risico's / weerstandsvermogen	Er zijn geen materiële risico's die effect hebben op de jaarrekening van het plassenschap. Alle kosten van RMN worden doorbelast aan de deelnemende schappen.		
Kerncijfers	Bedragen in €	31-12-2018	31-12-2019
	Eigen vermogen	217.998	0
	Vreemd Vermogen	1.777.429	2.591.594
	Resultaat	0	0

4.8 Grondbeleid

Het Plassenschap Loosdrecht e.o. bezit totaal 660 hectare grond en water binnen het werkgebied.

Deze bezittingen zijn op hoofdlijnen onder te verdelen in dagrecreatieterreinen (eilanden, Strook, Bosdijk etc.), de legakkers (Zuidelijke Kievitsbuurt e.d.), oeverlanden, sluizen, water en het recreatiecentrum Mijnden. Het schapsbeleid is er op gericht zijn terreinen zoveel mogelijk gratis en openbaar toegankelijk aan te bieden aan de recreant. Ruiling van percelen die tot verbetering van het algemeen nut zullen leiden, worden overwogen.

Aankoop van grond is alleen aan de orde als verwerving ervan van belang is voor uitvoering van een project. De bestemming die de gemeenten, tot nog toe, aan de gronden hebben toegekend, biedt geen ruimte voor commerciële exploitatie.

Alleen de grond waarop het recreatiecentrum Mijnden is gevestigd, is voor een periode van minimaal 50 jaar in erfpacht uitgegeven aan een exploitant. Op het terrein de Strook zijn twee opstalrechten verleend aan een horecaondernemer. Deze opstalrechtovereenkomsten worden één keer per 5 jaar verhoogd met het prijsindexcijfer over de afgelopen periode. Met deze horecaondernemer is verder een erfpachtovereenkomst met opstalrecht afgesloten inzake een woning op de strook.

5 Jaarrekening

5.1 Balans per 31 december 2019 (bedragen in €)

Hierna wordt via de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten met toelichting de financiële verantwoording afgelegd over het in jaar 2019 gerealiseerde beleid.

Activa

Activa (bedragen in €)	31-12-2019	31-12-2018
Immateriële vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	33.835	4.268
<i>Subtotaal immateriële vaste activa</i>	33.835	4.268
Materiële vaste activa		
Investeringen met een economisch nut	698.552	738.866
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.818.381	2.845.272
<i>Subtotaal materiële vaste activa</i>	3.516.932	3.584.138
Totaal vaste activa	3.550.767	3.588.406
Vorraden		
Gereed product en handelsgoederen	3.250	-
<i>Subtotaal voorraden</i>	3.250	-
Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	99.837	60.727
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	926.788	1.356.662
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	34	-
Overige vorderingen	6.146	15.284
<i>Subtotaal uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	1.032.805	1.432.673
Liquide middelen		
Kas- en banksaldi	92.836	140.439
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	5.401	6.822
<i>Subtotaal overlopende activa</i>	5.401	6.822
Totaal vlottende activa	1.134.292	1.579.934
Totaal activa	4.685.059	5.168.340

Passiva

Passiva (bedragen in €)	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen		
Algemene reserve	234.400	663.238
Bestemmingsreserves	804.122	441.722
Gerealiseerd resultaat	409.572	(13.926)
<i>Subtotaal eigen vermogen</i>	<u>1.448.094</u>	<u>1.091.034</u>
Voorzieningen		
Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt (egalisatievoorziening)	-	495.171
<i>Subtotaal voorzieningen</i>	-	495.171
Vaste schulden		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.572.084	2.814.449
Waarborgsommen	-	-
Vooruitontvangen bedragen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	33.509	-
<i>Subtotaal vaste schulden</i>	<u>2.605.593</u>	<u>2.814.449</u>
Totaal vaste passiva	4.053.686	4.400.654
Netto vlottende schulden		
Overige schulden	577.534	619.216
<i>Subtotaal netto vlottende schulden</i>	<u>577.534</u>	<u>619.216</u>
Overlopende passiva		
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	26.907	57.800
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;		
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	-
Overige vooruitontvangen bedragen	26.932	90.670
<i>Subtotaal overlopende passiva</i>	<u>53.839</u>	<u>148.470</u>
Totaal vlottende passiva	631.373	767.686
Totaal passiva	4.685.059	5.168.340

5.2 Overzicht van baten en lasten (bedragen in €)

Begrotingspost	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking begroting - realisatie
Doorbelaste personeelskosten	955.997	943.900	1.086.700	1.092.395	5.695
Doorbelaste apparaatskosten	336.319	294.400	430.700	457.334	26.634
Inhuur personeel derden	54.532	31.600	93.300	83.215	(10.085)
Rente en afschrijvingen	915.264	617.000	274.700	277.883	3.183
Huur en pachten	-	-	-	-	-
Bestuurs- en apparaatskosten	169.697	41.700	100.000	96.150	(3.850)
Belastingen en verzekeringen	24.095	25.900	25.900	30.725	4.825
Energie- en waterkosten	20.766	26.900	26.900	23.245	(3.655)
Onderhoud en vuilafvoer	498.466	427.300	452.000	454.424	2.424
Voorzieningen	104.000	105.000	105.000	(297.676)	(402.676)
Publiciteits- en overige kosten	4.834	7.300	7.300	7.671	371
Nagekomen lasten	10.187	-	-	7.515	7.515
Totaal lasten	3.094.157	2.521.000	2.602.500	2.232.883	(369.617)
Opbrengsten van eigendommen	285.911	316.700	355.000	360.545	5.545
Rechten	304.360	272.400	290.000	304.821	14.821
Rente	-	2.400	-	-	-
Overige baten	166.654	80.400	63.000	193.478	130.478
Nagekomen baten	2.513	-	-	401	401
Dekkingsmiddelen	1.630.785	1.657.400	1.730.900	1.730.698	(202)
Totaal baten	2.390.223	2.329.300	2.438.900	2.589.943	151.043
Saldo van baten en lasten	(703.934)	(191.700)	(163.600)	357.060	520.660
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	362.400	362.400
Onttrekkingen aan reserves	690.008	201.700	57.800	414.912	357.112
Gerealiseerd resultaat	(13.926)	10.000	(105.800)	409.573	515.373

5.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikname van het gerelateerde materiële vaste actief.

Materiële vaste activa

Algemeen

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Actief	Percentage
Grond en water	0%
Bouwkundige werken	2,5% - 20%
Beschoeiing	2,5% - 4%
Bedrijfsgebouwen	2,5% - 8,33%
Machines, apparaten en installaties	5% - 20%
Vervoermiddelen	3,33% - 20%
Overige vaste activa	5% - 20%

VLOTTENDE ACTIVA

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa

De liquide middelen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbaar verlies. Het recreatieschap kent alleen een voorziening voor het uitvoeren van groot onderhoud.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

De vaste schulden worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

CORRECTIES BEGINBALANS

Bij het opstellen van de jaarrekening is gebleken dat in de jaarrekening 2018 één presentatiefout zat. Deze presentatiefout doet geen afbreuk aan het beeld van de jaarrekening, maar is wel relevant voor de beoordeling van de financiële positie van het recreatieschap. Om die reden is deze in de beginbalans per 1 januari 2019 verwerkt. Waar van toepassing, is in de verloopoverzichten in de toelichting op de balans een extra kolom 'correctie beginbalans' toegevoegd. Samengevat is de volgende correctie doorgevoerd:

Nr.	Balanspost	Bedrag	Toelichting correctie
1.	Overlopende passiva	41.884	Betreft de ontheffingen ligplaats woonschepen. Dit heeft betrekking op meerdere jaren.
	Netto vlottende schuldende met een schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	(41.884)	

5.4 Toelichting op de balans per 31 december 2019

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	33.835	4.268
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-	-
Totaal	33.835	4.268

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de immateriële vaste activa weer:

	Boekwaarde per 31-12- 2018	Investerings	Des- inves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Duurzame waarde- vermin- deringen	Boekwaarde per 31-12-2019
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio							-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	4.268	30.634	-	1.067			33.835
Bijdragen aan activa in eigendom van derden							-
Totaal	4.268	30.634	-	1.067	-	-	33.835

De belangrijkste investeringen in de immateriële vaste activa betreffen:

Omschrijving	Investering 2019
Herontwikkeling werkhaven	
Loosdrecht	20.000
Werkhaven Rimboe	10.634
Totaal	30.634

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Investerings met een economisch nut	698.552	738.866
<i>Waarvan in erfpacht uitgegeven</i>	-	-
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	-	-
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.818.381	2.845.272
Totaal	3.516.932	3.584.138

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investerings met economisch nut weer:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Investerings	Des-investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Duurzame waardeverminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
Gronden en terreinen	407.753						407.753
<i>Waarvan in erfpacht uitgegeven</i>	-						-
Woonruimten	-						-
Bedrijfsgebouwen	2.945			2.945			-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	45.990			1.866			44.124
Vervoermiddelen	228.123		3.250	23.264		15.587	186.022
Machines, apparaten en installaties	49.291	3.350		7.449			45.192
Overige materiële vaste activa	4.764	11.420		723			15.461
Totaal	738.866	14.770	3.250	36.248	-	15.587	698.552

De belangrijkste investeringen in 2019 zijn:

Omschrijving	Investering 2019
Speeltoestellen Markus Pos	5.755
Speeltoestellen De Strook	5.665
Aanhanger	3.350
Totaal	14.770

De belangrijkste desinvesteringen betreffen:

Omschrijving	Investering 2019
Overboeking Boston Whaler naar voorraad ivm verkoop	3.250
Totaal	3.250

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investerings met maatschappelijk nut weer:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Investerings	Des-investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Duurzame waardeverminderingen	Boekwaarde per 31-12-2019
Gronden en terreinen	549.721			-			549.721
Woonruimten	-						-
Bedrijfsgebouwen	48.749			12.466			36.283
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.131.479	145.954		143.411			2.134.022
Vervoermiddelen	-						-
Machines, apparaten en installaties	3.881	2.417		1.427			4.871
Overige materiële vaste activa	111.442			17.958			93.484
Totaal	2.845.272	148.371	-	175.263	-	-	2.818.381

De belangrijkste investeringen met maatschappelijk nut in 2019 zijn:

Omschrijving	Investering 2019
Eiland Meent	40.870
Aanlegplaatsen Mijndense Sluis	2.340
Beschoeiing en overbescherming Eiland Meent	8.195
Beschoeiing en overbescherming 's-Gravelandse Meent	9.441
Beschoeiing en overbescherming Muyevelde Vaart	14.017
Beschoeiing Weersluis	71.091

AED's	2.417
Totaal	148.371

Flottende activa

Vorraden

De voorraden bestaan per 31 december 2019 uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Grond- en hulpstoffen	-	-
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-	-
Gereed product en handelsgoederen	3.250	-
Vooruitbetalingen	-	-
Totaal	3.250	-

In 2020 worden twee motoren (Boston Whaler) verkocht aan een derde partij. Ingevolge de notitie materiële vaste activa van de commissie BBV dienen activa bestemd voor verkoop gepresenteerd te worden onder de voorraden. Om die reden is de boekwaarde van deze Boston Whaler motoren verantwoord als desinvestering in de immateriële en materiële vaste activa en opgenomen als voorraad gereed product en handelsgoederen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar zijn als volgt onderverdeeld:

	Uitzetting per 31-12-2019	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde per 31-12-2019	Uitzetting per 31-12-2018	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde per 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	99.837	-	99.837	60.727	-	60.727
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	-	-	-	-	-	-
Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	926.788	-	926.788	1.356.662	-	1.356.662
Rekening-courantverhouding met het Rijk	-	-	-	-	-	-
Rekening-courantverhoudingen met niet- financiële instellingen	34	34	-	34	-	-
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier	-	-	-	-	-	-
Overige vorderingen	6.146	-	6.146	15.284	-	15.284
Overige uitzettingen	-	-	-	-	-	-
Totaal	1.032.805	-	1.032.805	1.432.673	-	1.432.673

Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen bestaan uit openstaande debiteuren betreffende diverse gemeenten en de provincie Utrecht. Gelet op de aard van de vorderingen wordt het niet noodzakelijk geacht een voorziening voor oninbaarheid te vormen.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist

Op balansdatum had LSD overtollige middelen boven de drempel van het schatkistbankieren in het kader van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (wet HOF). De middelen boven de drempel dienen in de schatkist van het Rijk worden aangehouden.

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er is echter een aantal uitzonderingen, zoals het drempelbedrag. Dit is een minimumbedrag afhankelijk van de omvang van de organisatie dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor LSD was dat voor 2019 € 250.000. Voor organisaties met een begrotingstotaal kleiner dan € 500 mln. bedraagt de drempel € 250.000. LSD heeft met de BNG de afspraak gemaakt dat het saldo boven de € 250.000 op de reguliere betaalrekening automatisch dagelijks wordt afgeroomd naar het schatkistbankieren.

In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2019 is geweest:

(Bedragen in €)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Drempelbedrag	250.000	250.000	250.000	250.000
Kwartaalcijfer buiten 's Rijks schatkist	164.848	102.039	174.187	117.706
Ruimte onder het drempelbedrag	85.152	147.961	75.813	132.294
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Uit de tabel blijkt dat geen sprake is van een overschrijding van het drempelbedrag gedurende 2019.

Rekening courant verhoudingen met niet-financiële instellingen

RMN heeft een rekening courant met de schappen waarvoor zij werkzaam is. Het saldo van deze rekening couranten bedroeg per 31 december 2019 € 34. Omdat sprake is van een rekening courant voor lopende transacties is geen sprake van financiering. Om die reden wordt geen rente in rekening gebracht.

Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen debiteuren voor een bedrag € 6.146.

	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	6.146	15.284
Voorziening debiteuren	-	-
Vorderingen op debiteuren	6.146	15.284

Liquide middelen

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen en zijn als volgt te specificeren:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Banksaldi	89.594	132.833
Kassaldi	3.242	7.606
Totaal	92.836	140.439

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen van:		
- Europese overheidslichamen	-	-
- Het Rijk	-	-
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-	-
Nog te ontvangen bedragen	3.422	6.042
Vooruitbetaalde bedragen	1.979	780
Totaal	5.401	6.822

Nog te ontvangen bedragen

Nog te ontvangen bedragen zijn opbrengsten die betrekking hebben op 2019, maar pas in een volgend jaar daadwerkelijk tot een ontvangst leiden. De nog te ontvangen bedragen bestaan ultimo boekjaar voornamelijk uit:

Omschrijving	Bedrag
Overige posten < € 5.000	3.422
Totaal	3.422

Vooruitbetaalde bedragen

Vooruitbetaalde bedragen zijn bedragen die voor 31 december 2019 betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op latere jaren. De vooruitbetaalde bedragen bestaan ultimo boekjaar voornamelijk uit:

Omschrijving	Bedrag
Overige posten < € 5.000	1.979
Totaal	1.979

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van LSD wordt gevormd door de reserves en het rekeningresultaat. Het eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

Reserve	Saldo per 31-12-2018	Resultaat-bestemming	Saldo per 1-1-2019	Toevoegingen	Onttrekkingen	Onttrekking in verband met afschrijvingen op activa	Saldo per 31-12-2019
Algemene reserve	663.238	(13.926)	649.312	-	414.912	-	234.400
Subtotaal algemene reserve	663.238	(13.926)		-	414.912	-	234.400
Bestemmingsreserve masterplan	22.665		22.665				22.665
Bestemmingsreserve Veenslib Veendijk	250.000		250.000				250.000
Bestemmingsreserve zichtwerk	169.057		169.057				169.057
Bestemmingsreserve Oostelijke Vecht en plassen	-		-	362.400	-		362.400
Subtotaal bestemmingsreserves	441.722	-	441.722	362.400	-	-	804.122
Gerealiseerd resultaat	(13.926)	13.926	-				409.572
Totaal	1.091.034	-	441.722	362.400	414.912	-	1.448.094

Bestemmingsreserve masterplan

Dit betreft een reservering van de aanloopkosten voor het proefproject Legakkerherstel en het gebiedsplan Oostelijke Vechtplassen. In 2019 zijn er geen kosten ten laste van deze reserves gebracht, tevens is er conform begroting 2020 besloten deze bestemmingsreserve in 2020 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Oostelijke Vecht en Plassen.

Bestemmingsreserve Veenslib Veendijk

Dit betreft een reservering van de bijdrage van het Plassenschap aan de vervolgactiviteiten inzake het veenslib. In 2019 zijn er geen kosten ten laste van deze reserve gebracht, tevens is er conform begroting 2020 besloten deze bestemmingsreserve in 2020 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Oostelijke Vecht en Plassen.

Bestemmingsreserve zichtwerk

Dit betreft een reserve voor de uitvoering van een snoeiplan voor de diverse terreinen. In 2019 zijn er geen kosten ten laste van deze reserve gebracht, tevens is conform begroting 2020 besloten deze bestemmingsreserve in 2020 toe te voegen aan de bestemmingsreserve Oostelijke Vecht en Plassen.

Bestemmingsreserve Oostelijke Vecht en plassen

Deze reserve is ontstaan als gevolg van deelname aan het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen. Het plessenschap is hiermee een verplichting aangegaan van in totaal € 906.000, hetgeen conform een vastgesteld kasritme voldaan moet worden. In 2019 is er € 362.400 aan deze reserve toegevoegd vanuit de algemene reserve. Tevens is conform begroting 2020 besloten om in 2020 de bestemmingsreserves masterplan, Veenslib Veendijk en zichtwerk toe te voegen aan deze bestemmingsreserve.

Voorzieningen

De voorzieningen van LSD laten in 2019 het volgende verloop zien:

Voorziening	Saldo per 31-12-2018	Toevoegingen	Ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen	Aanwendungen	Saldo per 31-12-2019
Voorziening egalisatie onderhoud	495.171	105.000	402.676	197.495	-
<i>Totaal egalisatievoorzieningen</i>	<i>495.171</i>	<i>105.000</i>	<i>402.676</i>	<i>197.495</i>	<i>-</i>
Totaal	495.171	105.000	402.676	197.495	-

In 2019 is geconstateerd dat er onvoldoende aansluiting is tussen de technische staat van het onderhoud van kapitaalgoederen en de administratieve staat. Hierdoor sluit het meerjaren onderhoudsplan in onvoldoende mate aan bij de werkelijkheid. Om het onderhoudsplan op orde te brengen zullen in 2020 inspecties worden uitgevoerd naar de staat van het onderhoud. Naar aanleiding daarvan zal opnieuw een voorziening groot onderhoud ingesteld worden. Ultimo 2019 wordt echter niet voldaan aan de vereisten uit de verslaggevingsvoorschriften Besluit Begroting en Verantwoording, waardoor besloten is de voorziening groot onderhoud vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat 2019. Het bestuur zal bij het vaststellen van de jaarrekening worden voorgesteld deze vrijval te 'reserveren' in een in te stellen bestemmingsreserve onderhoud om te waarborgen dat deze middelen beschikbaar blijven voor het uitvoeren van groot onderhoud.

Vaste schulden

De vaste schulden zijn als volgt te specificeren:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Obligatieleningen	-	-
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.572.084	2.814.449
- binnenlandse bedrijven	-	-
- openbare lichamen	-	-
- overige binnenlandse sectoren	-	-
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
Door derden belegde gelden:		
Waarborgsommen	-	-
Vooruitontvangen bedragen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	33.509	-
Totaal	2.605.593	2.814.449

Het verloop van de vaste schulden gedurende het jaar was als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Correctie beginbalans	Boekwaarde per 1-1-2019	Vermeer- deringen	Aflossingen/ vrijval	Boekwaarde per 31-12-2019	Rentelast 2019
Obligatieleningen						-	
Onderhandse leningen van:							
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen						-	
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	2.814.449		2.814.449	-	242.365	2.572.084	65.306
- binnenlandse bedrijven						-	
- openbare lichamen						-	
- overige binnenlandse sectoren						-	
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren						-	
Door derden belegde gelden:							
- Waarborgsommen						-	
Vooruitontvangen bedragen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	41.886	41.886		8.377	33.509	-
Totaal	2.814.449			-	250.743	2.605.593	65.306

Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	Boekwaarde per 31-12-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	-
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	-	-
Overige schulden	577.534	619.216
Totaal	577.534	619.216

De overige schulden bestonden nagenoeg volledig uit het crediteurensaldo en het rekening courant-saldo met RMN.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2019	Beginbalans per 1-1-2019	Boekwaarde per 31-12-2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	26.907	57.800	57.800
Van Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel			
- Europese overheidslichamen	-		-
- Het Rijk	-		-
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-		-
Overige vooruitontvangen bedragen	26.932	48.784	90.670
Totaal	53.839	106.584	148.470

Overige vooruitontvangen bedragen

Onder de post overige vooruitontvangen bedragen zijn bedragen opgenomen die in 2019 al zijn ontvangen maar betrekking hebben op latere jaren. De overige vooruitontvangen bedragen bestaan ultimo 2019 voornamelijk uit:

Omschrijving	Bedrag
Vooruitontvangen bedragen snelvaarthontheffingen	26.932
Totaal	26.932

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen

Verplichtingen zijn posten die ten laste van het jaar 2019 zijn gebracht, maar waarvan de facturen in de loop van 2020 zijn of worden ontvangen. De verplichtingen bestaan ultimo 2019 voornamelijk uit:

Omschrijving	Bedrag
Nog te betalen rente langlopende leningen	22.067
Overige posten < € 5.000	4.840
Totaal	26.907

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een meerjarig contract afgesloten voor het onderhoud van de sluizen voor de periode 2018 tot en met 2021. De totale waarde van de verplichtingen bedraagt € 105.873. Daarnaast is er een driejarig beeldbestek voor 2018 – 2021 met betrekking tot Uitweg Portengen e.o. inzake terreinonderhoud. Contractwaarde € 183.157. Er is ook een driejarig contract afgesloten voor onderhoud aan de brede watergangen Loosdrecht met een contractwaarde van € 47.400.

In 2017 heeft het Plassenschap het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen ondertekend, waaraan het Plassenschap deelneemt voor een bedrag van ruim € 900.000 over de periode 2007 tot en met 2027.

Gebeurtenissen na balansdatum

De uitbraak van COVID-19 (corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting een aantal beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. Zo zal bijvoorbeeld sprake zijn van een hoger debiteurenrisico, lagere opbrengsten van evenementen en lagere opbrengsten van recreatieve voorzieningen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt als gemeenschappelijke regeling geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

5.5 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Begrotingspost	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Afwijking begroting - realisatie
Doorbelaste personeelskosten	955.997	943.900	1.086.700	1.092.395	5.695
Doorbelaste apparaatskosten	336.319	294.400	430.700	457.334	26.634
Inhuur personeel derden	54.532	31.600	93.300	83.215	(10.085)
Rente en afschrijvingen	915.264	617.000	274.700	277.883	3.183
Huur en pachten	-	-	-	-	-
Bestuurs- en apparaatskosten	169.697	41.700	100.000	96.150	(3.850)
Belastingen en verzekeringen	24.095	25.900	25.900	30.725	4.825
Energie- en waterkosten	20.766	26.900	26.900	23.245	(3.655)
Onderhoud en vuilafvoer	498.466	427.300	452.000	454.424	2.424
Voorzieningen	104.000	105.000	105.000	(297.676)	(402.676)
Publiciteits- en overige kosten	4.834	7.300	7.300	7.671	371
Nagekomen lasten	10.187	-	-	7.515	7.515
Totaal lasten	3.094.157	2.521.000	2.602.500	2.232.883	(369.617)
Opbrengsten van eigendommen	285.911	316.700	355.000	360.545	5.545
Rechten	304.360	272.400	290.000	304.821	14.821
Rente	-	2.400	-	-	-
Overige baten	166.654	80.400	63.000	193.478	130.478
Nagekomen baten	2.513	-	-	401	401
Dekkingsmiddelen	1.630.785	1.657.400	1.730.900	1.730.698	(202)
Totaal baten	2.390.223	2.329.300	2.438.900	2.589.943	151.043
Saldo van baten en lasten	(703.934)	(191.700)	(163.600)	357.060	520.660
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	362.400	362.400
Onttrekkingen aan reserves	690.008	201.700	57.800	414.912	357.112
Gerealiseerd resultaat	(13.926)	10.000	(105.800)	409.573	515.373

Transparantieregeling (Doorschuij BTW)

Het plessenschap werkt met het BTW Compensatiefonds. Dit betekent dat de omzetbelasting, die in rekening wordt gebracht door derden over niet-ondernemersactiviteiten van het recreatieschap worden doorgeschoven naar de deelnemers op basis van de zogenaamde transparantieregeling. De lasten in deze rekening zijn hoofdzakelijk bruto, dus inclusief omzetbelasting, verantwoord. Met uitzondering van de posten 7. Rente en afschrijvingen en 19. Voorzieningen. De verkoop van sluiskaartjes bij de Mijndense Sluis zijn ondernemersactiviteiten en daarom vindt over dat deel van de lasten en baten aangifte omzetbelasting plaats.

De hierop betrekking hebbende bedragen zijn netto weergegeven. Het totaal van de doorschuij BTW die in de exploitatie is verdisconteerd, wordt apart verantwoord als onderdeel van de deelnemersbijdragen. De transparantieregeling is van toepassing op formele deelnemers van het recreatieschap.

Doorbelaste personeelskosten

De doorbelaste personeelskosten zijn nagenoeg gelijk aan de begroting.

Doorbelaste apparaatskosten

De doorbelaste apparaatskosten zijn hoger, aangezien de accountantskosten door RMN zijn betaald. Deze worden via deze post bij het plessenschap in rekening gebracht.

Inhuur personeel derden

I.v.m. langdurige ziekte van de sluiswachter was het noodzakelijk om extra personeel in te huren.

Bestuurs- en apparaatskosten

Er zijn minder advieskosten geweest, de accountantskosten zijn verrekend via de doorbelaste apparaatskosten. Daarnaast wel meer overige kosten, m.n. door vervroegde afstoting van de Boston Whaler buitenboordmotor.

Belastingen en verzekeringen

In 2019 is er meer betaald aan waterschapslasten dan voorgaande jaren.

Onderhoud en vuilafvoer

In 2019 zijn er geen voorbereidingskosten geweest én is er bijna geen onderhoud geweest aan routes. Dit verklaart de onderschrijding.

Voorzieningen

In 2019 is geconstateerd dat er onvoldoende aansluiting is tussen de technische staat van het onderhoud van kapitaalgoederen en de administratieve staat. Hierdoor sluit het meerjaren onderhoudsplan in onvoldoende mate aan bij de werkelijkheid. Om het onderhoudsplan op orde te brengen zullen in 2020 inspecties worden uitgevoerd naar de staat van het onderhoud. Naar aanleiding daarvan zal opnieuw een voorziening groot onderhoud ingesteld worden. Ultimo 2019 wordt echter niet voldaan aan de vereisten uit de verslaggevingsvoorschriften Besluit Begroting en Verantwoording, waardoor besloten is de voorziening groot onderhoud vrij te laten vallen ten gunste van het resultaat 2019. Het bestuur zal bij het vaststellen van de jaarrekening worden voorgesteld deze vrijval te 'reserveren' in een in te stellen bestemmingsreserve onderhoud om te waarborgen dat deze middelen beschikbaar blijven voor het uitvoeren van groot onderhoud.

Publiciteits- en overige kosten

Er heeft een schadebetaling plaatsgevonden van € 1.800 én er zijn terreinkaarten gedrukt. Deze kosten verklaren het surplus t.o.v. 2018.

Opbrengsten van eigendommen

Er heeft een verhoging van de erfpacht Mijnden plaatsgevonden van € 95.000. Daarnaast zijn er minder sluisgelden ontvangen (- € 13.500) en minder baten voor de eigen terreinen.

Overige Baten

Ten opzichte van 2018 is heeft een afwaardering plaatsgevonden van ontvangen subsidies (€ 41.000)

Dekkingsmiddelen

Dekkingsmiddelen			
Omschrijving		Begroting 2019	Realisatie 2019
Reguliere deelnemersbijdragen		€ 1.381.400	€ 1.381.500
Doorschuif BTW		€ 276.000	€ 349.198
Dekkingsmiddelen		€ 1.657.400	€ 1.730.698
Reguliere deelnemersbijdragen		€ 1.381.400	€ 1.381.500
Af: Bijdrage gem. Utrecht	**	€ 174.800	€ 174.800
Restant te verdelen op basis verdeelsleutel		€ 1.206.600	€ 1.206.700
Provincie Utrecht	14,74%	€ 177.900	€ 177.900
Provincie Noord-Holland	33,58%	€ 405.200	€ 405.200
	48,32%	€ 583.100	€ 583.100
Gemeente Wijdmeren	31,32%	€ 377.900	€ 377.900
Gemeente Stichtse Vecht	20,36%	€ 245.700	€ 245.700
	51,68%	€ 623.600	€ 623.600
Totaal perc. excl. gem. Utrecht	100%		

De dekkingsmiddelen wijken af van het begrote bedrag door de deelnemersbijdrage doorschuif BTW

5.6 Rechtmatigheid

In de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en de financiën. Daarbij wordt tevens getoetst of de uitgaven in de jaarrekening binnen de door het bestuur vastgestelde begroting (inclusief begrotingswijzigingen) passen. Zo niet, dan kan sprake zijn van een zogenaamde begrotingsonrechtmatigheid. De commissie BBV heeft hiervoor in de kadernota rechtmatigheid een afwegingskader gesteld.

Begrotingspost	Overschrijding lasten	Afweging in het kader van begrotings-rechtmatigheid	Conclusie in het kader van begrotingsrechtmatigheid
Doorbelaste personeelskosten	5.695	Hogere doorbelasting vanuit RMN. Budgetoverschrijding die past binnen het bestaande beleid	Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant
Doorbelaste apparaatskosten	26.634	Hogere doorbelasting vanuit RMN. Budgetoverschrijding die past binnen het bestaande beleid	Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant
Rente en afschrijving	3.183	Wordt veroorzaakt door tijdens opstellen van de jaarrekening geconstateerde duurzame waardevermindering Boston Whaler. Kosten waren derhalve niet voorzienbaar.	Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant
Belastingen en verzekeringen	4.825	Hogere belastingaanslagen dan verwacht. Budgetoverschrijding die past binnen het bestaande beleid.	Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant
Onderhoud en vuilafvoer	2.424	Extra kosten voortkomend vanuit de warme zomer en de hoge bezoekersaantallen. Budgetoverschrijding die past binnen het bestaande beleid.	Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant
Nagekomen lasten	7.515	Nagekomen lasten voorgaand jaar (waterschapsbelasting en inhuur personeel). Budgetoverschrijding die past binnen het bestaande beleid.	Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant
Publiciteit en overige kosten	371	Schadebetaling van €1.800 welke niet begroot was. Budgetoverschrijding die past binnen het bestaande beleid.	Onrechtmatig, maar telt niet mee in het oordeel van de accountant

5.7 Overzicht van incidentele baten en lasten

Onderstaand is het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen. Per item is in cursieve tekst tevens een motivatie opgenomen van waarom sprake is van een incidenteel karakter.

Omschrijving en toelichting incidentele last / baat	Lasten	Baten	Toevoeging aan reserve	Onttrekking aan reserve	Saldo
Advies Mijnden <i>Betreft eenmalige kosten voor advisering. Gelet op het eenmalige karakter aangemerkt als incidenteel.</i>	12.603				12.603
Subsidiecontrole Legakkerherstel <i>Betreft de controlekosten ter afrekening van het project Legakkerherstel. Omdat dit eenmalige kosten zijn gerelateerd aan de afronding van het project zijn deze als incidenteel aangemerkt.</i>	3.149				3.149
Fotoboek takenpakket RMN en schappen <i>Betreft een eenmalig fotoboek wat in opdracht van RMN gemaakt is. Gelet op eenmalige karakter aangemerkt als incidenteel.</i>	3.659				3.659
Afwaardering Boston Whaler <i>Dit betreft de duurzame waardevermindering op de motoren van een motorboot die blijkt uit de inruil van de motoren begin 2020. Gelet op het karakter van de kosten aangemerkt als incidenteel.</i>	15.587				15.587
Stormschade <i>Betreft stormschade welke incidenteel voorkomt en leidt tot extra kosten. Om die reden aangemerkt als incidenteel.</i>	14.085				14.085
Vrijval voorziening groot onderhoud <i>De voorziening is vrijgefallen omdat er geen adequate onderbouwing aanwezig was. Dit is een eenmalige vrijval die daarom als incidenteel is aangemerkt.</i>	(402.676)				(402.676)
Subsidie legakkerherstel <i>Dit betreft de ontvangen subsidie voor het project legakkerherstel. Gelet op het projectmatig (eenmalige) karakter aangemerkt als incidenteel.</i>		126.059			(126.059)
Vrijval reserve – dekking stormschade <i>Dit betreft de dekking van de stormschade zoals ook verantwoord onder de incidentele lasten. De dekking is daarom ook als incidenteel aangemerkt.</i>				11.641	(11.641)
Totaal	(353.593)	126.059	-	11.641	(491.293)

5.8 Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

De toerekening van baten en lasten aan de taakvelden gebeurt op basis van een labelling van de grootboekrekeningen in de administratie. Deze labelling is gebaseerd op de aard van de kosten en opbrengsten zoals geboekt op de betreffende grootboekrekening. Ditzelfde geldt voor de verdeling over de programma's: elk programma heeft eigen kostenplaatsen in de administratie. De combinatie van kostenplaats en grootboekrekening bepaalt daarmee waar de baten en lasten in de jaarrekening verantwoord worden.

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	-	31.073	-31.073
0.4 Overhead	-	1.016.650	-1.016.650
0.5 Treasury	-	21.400	-21.400
0.8 Overige baten en lasten	-	-	-
1.2 Openbare orde en veiligheid	-	107.968	-107.968
2.3 Recreatieve havens	-	59.029	-59.029
2.4 Economische havens en vaarwegen	-	-	-
3.4 Economische promotie	-	3.837	-3.837
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.589.943	992.924	1.597.018
Saldo van baten en lasten	2.589.943	2.232.882	357.060
0.10 Mutaties reserves	-362.400	-414.912	52.512
Gerealiseerd resultaat			409.573

6 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op RMN van toepassing zijnde regelgeving: Wet gemeenschappelijke regelingen.

Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor RMN is € 194.000 inclusief onkosten en pensioenbijdrage. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2017 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.

Het Plassenschap Loosdrecht heeft geen eigen personeel in dienst en heeft dus geen topfunctionarissen. Het plassenschap is deelnemer aan de gemeenschappelijke regeling Recreatie Midden-Nederland, die de uitvoeringsorganisatie van de recreatieschappen is. De diensten worden afgenomen van de eigen uitvoeringsorganisatie (verplichte winkelnering). Bij RMN was in 2019 sprake van één topfunctionaris. Het belang van het plassenschap Loosdrecht was in 2019 28,91%. Onderstaand zijn de WNT gegevens van de topfunctionaris bij RMN opgenomen.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

bedragen x € 1	P.D. KOTVIS	A.M. ROESSEN
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01-01 / 31-12	n.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0 fte	n.v.t.
Dienstbetrekking	ja	n.v.t.
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 110.179	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.047	n.v.t.
<i>Subtotaal</i>	€ 127.226	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	n.v.t.
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 127.226	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2018		
bedragen x € 1		
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-04 / 31-12	01-01 / 31-05
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0 fte	0,7 fte
Dienstbetrekking	ja	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 75.480	€ 43.933
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.027	0
<i>Subtotaal</i>	€ 87.507	€ 43.933
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 141.750	€ 55.125
Totale bezoldiging	€ 87.507	€ 43.933

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er is in 2019 geen ontslaguitkering betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Leden en plaatsvervangende leden en secretaris van het bestuur LSD

Het hoogste uitvoeringsorgaan van het LSD is het bestuur. Het bestuur bestaat uit bestuurders van de deelnemers. Het individueel WNT maximum van de voorzitter bedraagt € 28.350, voor de overige leden bedraagt dit maximum € 18.900. Evenals in 2018 is er in 2019 geen dienstverband tussen de leden en de plaatsvervangende leden en LSD. De onderstaand genoemde personen zijn in 2019 lid of plaatsvervangend lid van het bestuur geweest. Aan deze lijst is toegevoegd de secretaris van het bestuur.

De bestuursleden hebben geen bezoldiging ontvangen. De samenstelling van het dagelijks en het algemeen bestuur is hieronder opgenomen.

Dagelijks bestuur

Periode	Functie	Naam	Deelnemer
Tot 17-11-2019	Voorzitter/Lid	Dhr. F. (Freek) Ossel	Gemeente Wijdmeren
Vanaf 19-11-2019	Voorzitter/Lid	Mw. C.R. (Crys) Larson	Gemeente Wijdmeren
Vanaf 17-6-2019	Plv. voorzitter / lid	Dhr. M. (Maarten) van Dijk	Gemeente Stichtse Vecht
Tot 20-3-2019	Lid	Mw. L. van Hooijdonk	Gemeente Utrecht
Vanaf 17-6-2019	Lid	Mw. H. (Hanke) Bruins Slot	Provincie Utrecht
Tot 20-3-2019	Lid	Mw. M. (Mariette) Pennarts	Provincie Utrecht
Tot 20-3-2019	Lid	Dhr. A. (Adnan) Tekin	Provincie Noord-Holland
Vanaf 17-6-2019	Lid	Dhr. J. Chr. (Jack) van der Hoek	Provincie Noord-Holland
Heel 2019	Adviseur DB	Dhr. J.J. (Jan Jaap) de Kloet	Gebiedsakkkoord Oostelijke Vechtplassen
Heel 2019	Secretaris	Mw. S. (Sofie) Stolwijk	-

Algemeen bestuur | Plassenraad

Functie	Naam	Deelnemer	Plaatsvervanger
Lid / Voorzitter Vanaf 19-11-2019	mw. C.R. (Crys) Larson	Wijdmeren	dhr. J.H. Boermans
Lid	dhr. J.J. (Jan Jaap) de Kloet	Wijdmeren	dhr. J. Klink
Lid		Wijdmeren	dhr. M. (Michiel) van Balen
Lid Vanaf 17-6-2019	dhr. M. (Maarten) van Dijk	Stichtse Vecht	mw. H. (Hetty) Veneklaas
		Stichtse vecht	mw. M. (Mieke) Hoek Tot 2019.06.17
Lid	dhr. J. (Jacques) Helling	Stichtse Vecht	dhr. J.P. (Joseph) Toonen Vanaf 2019.06.17
Lid	dhr. P. (Pim) van Rossum	Stichtse Vecht	
Lid	mw. L. (Lot) van Hooijdonk	Gemeente Utrecht	-
Lid	dhr. K. (Kees) Diepeveen	Gemeente Utrecht	-
Lid	mw. M. (Mariette) Pennarts Tot 2019.03.20	Provincie Utrecht	
Lid	dhr. W. (Wim) Ubaghs Tot 2019.03.20	Provincie Utrecht	
Lid	mw. H. (Hanke) Bruins Slot Vanaf 2019.06.17	provincie Utrecht	-
Lid	mw. M. (Mieke) Hoek Vanaf 2019.06.17	provincie Utrecht	Mw. N. (Nelly) de Haan Vanaf 2019.06.17
Lid	dhr. A. (Adnan) Tekin	Noord-Holland	dhr. J.H.M. (Jaap) Bond

Functie	Naam	Deelnemer	Plaatsvervanger
	Tot 2019.03.20		Tot 2019.03.20
Lid	mw. P.E. (Petra) Kirch-Voors Tot 2019.03.20	Noord-Holland	mw. C. (Claudia) Weemhoff Tot 2019.03.20
Lid	dhr. J. Chr. (Jack) van der Hoek	Noord-Holland	mw. Z. Pels
Lid	dhr. J.P.H.M. Van Gilse Vanaf 2019.06.17	Noord-Holland	mw. W. van Soest Vanaf 2019.06.17